

14. november 1938, Budapešť. Začiatok zasadnutia: 10.50 hod.

Protokol delimitačnej komisie k otázke sporných obcí, kolónií na delimitačnej čiare a o odlišnostiach dvoch oficiálnych máp.

*Commission pour la délimitation de la frontière
Procès-verbal'*

1. La Délégation tchécoslovaque propose de prendre en considération un grand secteur de la frontière allant de Bratislava jusqu'à Léva afin de pouvoir se rendre compte de toutes les questions qui y surgissent. On procédera de cette façon pour mieux voir l'ensemble des problèmes, sans aucun engagement de part et d'autre. La délégation hongroise est d'accord.

2. Le général Viest propose de travailler simultanément sur les cartes hongroises et tchécoslovaques, pour constater tout de suite les différences éventuelles. Cette proposition est acceptée.

3. Le comte Teleki demande la constatation du fait qu'entre les deux cartes officielles de Vienne, remises, une à la Hongrie, l'autre à la Tchécoslovaquie, il y a certaines différences qui résultent d'une part de la différente largeur du tracé et d'autre part du fait que les deux tracés ne sont pas absolument identiques sur les deux cartes. Ces différences seront fixées en prenant des mesures sur les deux cartes.

La commission aborde ensuite la discussion de la fixation concrète de la frontière en partant de la commune Szemet.

Monsieur Janšák pose la question de la commune de Miloslavov.

Le comte Teleki déclare que la Hongrie ne désire pas s'attacher des villages slovaques, mais cependant ces colonies ont été créées sur les terres qui appartenaient autrefois aux grandes propriétés ou autre qui faisaient parti du terrain cadastrale de la commune, donc s'ils étaient distribués aux colons sans que les villageois aient participé. Il ne s'agit donc pas d'un problème exclusivement de délimitation, mais c'est plutôt une question qui relève également de la commission juridique et économique.

La commune de Miloslavov se trouve sur le territoire tchécoslovaque. La question de son cadastre reste ouverte. Reste ouverte la question de Hideghét. En ce qui concerne la question de Gessayovo (commune Eberhart) le comte Teleki croit que c'est une question dont le règlement n'est possible qu'après une enquête sur place.

Monsieur Janšák déclare que la question de Gessaovo pourrait être réglée en attachant les terres des colons à la commune Ivanka.

Au sujet de la commune de Cseklész monsieur Janšák déclare que la Délégation tchécoslovaque propose d'échanger cette commune. Le comte Teleki déclare qu'en attendant il faut laisser cette partie de la frontière telle quelle est et que plus tard cette question fera objet d'une discussion particulière.

Monsieur Janšák attire l'attention de la commission sur le fait que la ligne électrique de haute tension traversant les communes Cseklész, Magyar Bél, Német Bél et Szenc présente un intérêt économique pour la Tchécoslovaquie qui souhaiterait garder cette ligne sur son territoire. Cette question reste ouverte.

La question des colons de Felsőmajor et Antalmajor reste également ouverte dans le sens

mentionné ci-dessus (Miloslavov). Au sujet de Német Grob (Magyar Guráb) le comte Teleki déclare qu'il s'agit ici d'un déplacement évident du tracé et que cette commune doit appartenir à la Hongrie sans compensation. La question reste ouverte.

Au sujet de Pustý Fedýmeš (Pusztá Födémes) la délégation hongroise propose de tracer la frontière le long du ruisseau au sud de Pustý Fedýmeš et le territoire situé au sud du ruisseau, fera l'objet d'une compensation. La question reste ouverte.

Au sujet communes de Gány, Barakony, Nebojsa la délégation tchécoslovaque constate que ce sont des communes à majorité slovaque.

La délégation hongroise demande la commune de Váhovce (Vága) située sur le territoire tchécoslovaque et se déclare prête à des compensations. La question reste ouverte.

Au sujet de Vágrecse monsieur Janšák remarque qu'il y a ici la question de deux colonies, c'est-à-dire Kopanica et Engelmajerhof. Cette question reste ouverte.

Au sujet de Dolný Jatov (Alsójtátó) la délégation hongroise déclare que cette commune appartient sur la base des frontières administratives à la Hongrie.

Monsieur Janšák a déclaré que ce n'est pas la frontière administrative d'une commune qui est décisive, mais c'est uniquement la limite du cadastre qui peut servir de base pour la délimitation. La frontière cadastre est fixée dans le terrain par les bornes naturelles ou artificielles, de sorte que la délimitation ne présentera pas des difficultés. La question de Dolný Jatov (Alsójtátó) reste ouverte.

Dans le cas des villages qui ne sont pas mentionnés ci-dessus le tracé de la frontière suit la limite cadastrale des villages sans changement. Ces secteurs de la frontière sont marqués dans les cartes à l'échelle de 1 : 75.000 des deux délégations, sans toutefois être fixées définitivement comme frontière d'Etat.²

Komisia pre delimitáciu hranice

Protokol¹

1. Československá delegácia navrhla prerokovať rozsiahly úsek hranice od Bratislavy až po Levice, aby sa zohľadnili všetky otázky, ktoré v tejto súvislosti mohli vzniknúť. Potom by sa pokračovalo takým spôsobom, aby sa bez akýchkoľvek záujmov jednej či druhej strany posúdil celý komplex problémov. Maďarská strana s tým súhlasila.

2. Generál Viest navrhol, aby sa paralelne pracovalo s maďarskou a československou mapou, čo by umožnilo ihneď stanoviť prípadné rozdielnosti. Návrh bol akceptovaný.

3. Gróf Teleki žiadal, aby sa konštatovalo, že medzi obidvomi oficiálnymi mapami, ktoré odovzdali arbitri vo Viedni Maďarsku a Československu, sú určité odlišnosti vyplývajúce z diferencií šírky čiary, ako aj z toho, že čiary na oboch mapách nie sú plne identické. Po ich vzájomnom preskúmaní sa tieto rozdiely prenesú do oboch máp.

Potom komisia diskutovala o konkrétnom stanovovaní hranice a začala obcou Szemet.

Pán Janšák nastolil otázku obce Miloslavov.

Gróf Teleki vyhlásil, že Maďarsko si neželá pripojiť slovenské obce. Avšak poznamenal, že kolónie vznikli na pozemkoch, ktoré kedysi patrili veľkostatkárom, alebo na pôde, patriacej do katastrálneho územia obcí. Teda sa pridievali kolonistom bez toho, aby sa na tom podieľali aj obyvatelia obce. Nejde teda len o otázku delimitácie, ale skôr o problém, ktorý rovnako patrí aj do kompetencie právnej komisie a zároveň aj do právomoci hospodárskej komisie.

Obec Miloslavov sa nachádza na československom území, avšak otázka jeho katastrálneho územia ostáva otvorená. Otvorený ostáva aj problém obce Hideghét. Pokiaľ ide o otázku Gessayova (obec Malinovo), gróf Teleki sa domnieva, že o tejto otázke možno rozhodnúť len po preskúmaní na mieste.

Pán Janšák poznamenal, že Gessayovo možno vyriešiť pričlenením pôdy kolonistov k obci Ivanka.

Vo veci obce Cseklész pán Janšák dodal, že československá delegácia navrhuje túto obec vymeniť. Gróf Teleki vyhlásil, že zatiaľ tento úsek hranice treba ponechať v takej podobe, aký je a komisia sa k nemu vráti neskôr v osobitnom rokovaní.

Pán Janšák upriamil pozornosť komisie na skutočnosť, že vedenie vysokého elektrického napätia prechádza obcami Cseklész, Magyarbél, Németbél a Szenc, ktoré sú predmetom hospodárskeho záujmu Československa, a preto československá strana si chce ponechať elektrické vedenie na svojom území. Otázka zostáva otvorená.

V podobnom zmysle (ako Miloslavov) aj otázka kolonistov v obci Felsőmajor a Antalmajor zostáva otvorená. Vo veci Németbél (Magyar Guráb) gróf Teleki uviedol, že keďže ide o zjavné posunutie hraničnej čiary, táto obec má bez náhrady pripadnúť k Maďarsku. Otázka ostáva otvorená.

Pri obci Pustý Fedýmeš (Pusztá Födémés) maďarská delegácia navrhla viesť hranicu južne od obce pozdĺž potoka a toto územie by sa stalo predmetom náhrady. Otázka ostáva otvorená.

Pokiaľ ide o obce Gaň, Brakoň a Nebojsa, československá delegácia uviedla, že uvedené obce majú slovenskú väčšinu.

Maďarská delegácia žiadala obec Váhovce (Vága), ktorá sa nachádza na československom území. Vyhlásila, že je pripravená poskytnúť za ňu náhradu. Otázka ostáva otvorená.

Vo veci obce Vágvece pán Janšák poznamenal, že tu ide vlastne ide o dve kolónie; Kopanica a Engelmajerhof. Otázka ostáva otvorená.

V otázke obce Dolný Jatov (Alsó-Jattó) maďarská delegácia uviedla, že podľa administratívnej hranice má táto obec pripadnúť k Maďarsku.

Pán Janšák poznamenal, že z hľadiska obce nie je rozhodujúca administratívna hranica, ale hranica katastrálneho územia, ktorá má poslúžiť ako kritérium pri delimitácii. Hranica katastrálneho územia je stanovená v teréne prírodnými faktormi alebo umelými hraničnými kameňmi, ktoré z hľadiska delimitácie netvorí problém. Otázka obce Dolný Jatov (Alsójattó) ostáva otvorená.

Hraničné čiary medzi obcami, ktoré neboli uvedené, sledujú bez zmeny hranice ich katastrálneho územia. Uvedené úseky hranice sú vyznačené v mapách oboch delegácií v mierke 1 : 75 000 bez toho, aby sa definitívne stanovila štátna hranica.²

AMZV ČR, ZÚ Budapešť 1938, kart. 11, f. 251, č. 226/del. Kópia, strojopis.

¹ Présents (prítomní): De la part de la Délégation hongroise (zo strany maďarskej delegácie) Le comte (gróf) P. Teleki, T. Pataky, A. Benisch, L. Thirring, L. Kádár, L. Rakolcai.

De la part de la Délégation tchécoslovaque (zo strany československej delegácie): Š. Janšák, V. Roubík, R. Viest, J. Braščajko, A. Granatier, K. Rykl, P. Horváth, M. Turzák, I. Milecz.

² P. Fiša večer 14. 11. 1938 hlásil, že pred začatím zasadnutia delimitačnej komisie „vyslanec Kobr ešte jednou prednesl ústné hraběti Telekimu, jako předsedovi maďarské delegace, stížnost' na postup maďarského vojska proti čs. kolonistům na odstoupeném území a tedy tím byly znovu předneseny stížnosti, které nejprve ústně formuloval ministr Dr. Mičura v první schůzi právní komise v pátek 11. 11. (pozri dok. č. 19). Hrabě Teleki odvětil, že má ve 13. 00 hod. schůzku s ministrem Kányou, s nímž chce tuto věc prohodit. Do této doby nemáme dosud maďarské odpovědi. Podle jejího výsledku zařídí čs. delegace svůj další postup". - AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 12, č. 160 885/VI-4/38.

14. november 1938, Budapešť.

Telefonická správa predsedu hospodárskej komisie M. Niederleho o maďarských návrhoch na riešenie hospodárskych problémov po viedenskom arbitrážnom rozsudku.